

DE NOORD-BRABANDER

Staats- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS.

Voor de Stad. . .
Franco per post. . .

(Verschijnende driemaal in de week, Vrijdag, Donderdag en Zaterdag.)

ADVERTENTIEN.

15 cents de regel
behalve 35 cents zegel

Het Journal de la Haye en de regstreeksche verkiezingen.

Het Journal de la Haye schijnt den laatst gekregen te hebben, om hetgeen onlangs in België, door de verschillende bladen, bij gelegenheid der verkiezingen, voor de Kamer der Representanten zoo af gezegd is, over te nemen. Het Journal of zijne patronen, zijn naïef genoeg om in het nummer van den 18 Junij te bekennen, dat zij dit doen met een doel, dat gewis niet aan de scherpsinnigheid zijner lezers ontsnapt zal zijn, of dom genoeg, om niet te denken, dat dit doel reeds geraden was, voor dat het Journal de scherpsinnigheid zijner lezers zocht op het rechte spoor te brengen.

Het werk, dat het J. d. L. H. tot taak is opgesteld, is in zich zelf vrij nutteloos, daar toch de belgische bladen over het algemeen vrij talrijk over onzen nederlandschen bodem verspreid zijn, en zelfs hoogstwaarschijnlijk meer gelezen worden, dan het half-officieel en ministerieel blad, dat by ons in slecht fransch en voor goed geld geschreven wordt.

Doch mogen wij nu eens eene bedenking maken, welke het schijnt te blijken aan de anders zoo algemeen erkende (?) scherpsinnigheid van het fransche residentie-blad ontsnapt te zijn. Waartoe dient die overneming der belgische artikelen? Indien onze scherpsinnigheid niet faalt: om daardoor het volk diets te maken, dat regstreeksche verkiezingen eene verfoeijelijke zaak is. Wij echter hebben tot nog toe gedacht, dat de strijd der dagbladen tot eene geheel andere uitkomst van gevolgtrekking leiden moest; wellicht waren wij toen kortzigtig, maar dan zijn wij het nog, en moet er helaas! aan onze bekeering ten deze gewanhoopt worden. — Wij willen evenwel de redenen, welke wij voor onze opinie hadden, niet verbergen.

Het is waar, de taal der dagbladen is bevig, soms echter belagchelijk. Wat bewijst dit? Dat wanneer de verkiezingen ophanden zijn, elke partij (want partijen zijn overal waar menschen zijn, en in Nederland wel niet de minste) zich ten strijde omgordt, en bij de drukpers organen zoekt, om zoo wel den lof der haren, als den blaam harer tegenstanders zoo luid mogelijk uit te bazunen. Wij bekennen zelfs, dat de door de strijdende partijen gebezigde wapens niet

altijd van het fijnste slag of van de edelste soort zijn. Men redeneert, men twist, men scheldt, men last, men lastert zelfs. En wat is daarvan het gevolg? Nadat de gezonde rede des volks aan het schelden, razen, lasteren, regt gedaan heeft, patten zij, die geroepen zijn om de Vertegenwoordigers der Natie naar de Kamer te zenden, de kiezers, uit al die dagbladen hunne opinie omtrent de te doene keuzen, om daarna rustig en zonder stoornis hunne stemmen uit te brengen, volgens de opinie, welke zij zich door het lezen van het voor en tegen gevormd hebben. De gegronde redeneringen over 's lands toestand vinden ingang en blijven waarde behouden, terwijl het schelden, razen, lasteren enz., slechts eenige heethoofden en persoonlijk belanghebbenden genoege doet. Een vijandig dagblad moege zeggen, b. v., dat mijnheer N. of B. een man is, die voor het ministerie veil staat, wanneer het waar is, zal het volk daaraan opmaken, dat hij niet of niet meer naar de Kamer moet gezonden worden; maar wanneer honderden en duizenden van kiezers weten, dat mijnheer N. of B. een rechtschapen en onkoopbaar man is, zal de beschuldiging, in dat dagblad door eenige partijhoofden tegen hem opgeworpen, geen invloed op 's volks meening uitoefenen, dus ook aan zijn karakter geen nadeel toebrengen.

De strijd tusschen de dagbladen, bij gelegenheid van verkiezingen, wel verre dat van tegen het stelsel van regstreeksche verkiezingen te pleiten, toont ten duidelijkste aan, dat de regstreeksche verkiezingen hoegenaamd geen gevaar opleveren in een land waar de vrijheid van drukpers bestaat. De iustige houding der Belgische natie voor, onder, en na de verkiezingen komen overigens dat beweren nog bevestigen.

Men bestempelde den strijd tusschen de dagbladen niet met den naam van kuiperij; een openlijke strijd kan nimmer kuiperij genoemd worden. Maar indien eens moest geopenbaard worden, wat ten onzent, bij verkiezingen voor de Tweede Kamer, en ook voor andere collegien, plaats heeft, dan zou er gewis hetzelfde voor den dag komen, wat in België door de dagbladen geschiedt: niet dit onderscheid nogtans, dat men daar openlijk beschuldigd wordt, en hier in het geheim wordt tegengewerkt; dat men daar openlijk wordt aangeprezen en hier door allerlei middelen opgedrongen; dat men dus

ook openlijk zich verdedigen kan en hier geene verdediging mogelijk is, wijl de beschuldiging in het duister gesmeed wordt en men niet redenen kan aanroeven, waarom een aangeprezen candidaat, moel getuurd worden, en hier niet eens den aangeprezen candidaat kent, voor dat zijne benoeming reeds bewerkstelligd is.

Men vergelijkte nu deze twee toestanden en beslisse of regstreeksche verkiezingen wenschelijk, dan wel gevaarlijk zijn.

Zij zijn voorzeker niet wenschelijk voor hen, die door de regstreeksche verkiezingen ongetwijfeld van de hoogte zouden afgeworpen worden, waarop zij, tegen den wil en het belang der natie geplaatst zijn, of welke zij, juist door het aan de regstreeksche verkiezingen tegenovergesteld middel, hebben mogen bereiken; maar juist omdat zij voor dezulken niet wenschelijk zijn, achten wij ze voor het belang der natie noodzakelijk.

Ziedaar wat wij in onze onverbeterlijke kortzigtigheid, aan de scherpsinnigheid van het Journal de la Haye en zijne meesters, met den meest mogelijken eerbied en de diepste onderwerping, wilden voorleggen.

ATHENE.

31 Mei. De partijen staan steeds tegen elkander in het harnas, en de gemorderen zijn steeds aan het gisten. De grieksche *Moniteur* beschuldigt openlijk de oppositie dat zij de rooverijen aan de grenzen doet bewerken om de Porte schrik aan te jagen en bedroevende botsingen tusschen de turksche en grieksche bevolkingen te verwekken. Volgens den *Moniteur* is dit een bezaamd en onbedacht plan, niet het blykbare doel om het ministerie Coletti in verlegenheid te brengen, wellicht omver te werpen. De *Moniteur* spreekt niet over het engelsch gezantschap, maar de bijzondere tijdingen zijn niet zoo achteloos en schrijven ons hetzelfde een grooten rol in dit verfoeijelijk komplot toe.

Van de andere zijde verwijt de oppositie niet zonder reden aan de meerderheid, dat zij ten haren voordeele alle midelen zoekt meester te worden en het ministerie op den weg van reactie medesleept. Nog onlangs heeft men, steunende op het ingetruide decreet van onveroenigbaarheid, den heer Coletti genoodzaakt een vrij groot getal ambtenaren, wier kunde en ervaring algemeen erkond, doch wier toestand eenigzins dubbelzinnig was te verwijderen. Na deze eerste zegepraal hebben zij, hebben, heeft men meer verlangd en eene resolutie uit de meerderheid heeft zich bij den viceroy van den ministerraad verweegd, om de afzetting van vorig ministerie benoemd. De heeren Coletti en medetaxas hebben deze onbillijke wordering van de hand gewezen en wij hopen dat zij niet aan dezelfde toe zullen geven.

Het ministerie vervolgt intusschen zijnen weg, en ziet al de door hetzelfde voorgestelde wettelijke

eene groote meerderheid aannemen. Het heeft thans de begroting over 1845 aangeboden.

RUSLAND.

Brieven uit Odessa van den 22 Mei berigten volgens tijdingen uit Tiflis, dat de eerste expedite tegen Shamyl-Bey, aan welker hoofd de graaf Woronzoff zich bevond, niet zeer gelukkig uitgesallen is. De russische troepen zijn tot den aftogt gedwongen geweest, na veel geleden te hebben. Shamyl-Bey heeft aan al de gewesten van Circassie verklaard dat, indien zij de wapenen niet tegen Rusland opnemen, zij door hem als vijanden zullen behandeld worden. De Abasien hebben een opperhoofd uit zijne hand aangenomen: Suleyman Effendi.

Shamyl-Bey heeft eene proclamatie uitgevaardigd, ten antwoord aan die van den generaal Woronzoff, dezelve is tot in de russische plaatsen en legerkampen verspreid geworden en luidt aldus:

« Shamyl vreesde de 180.000 man niet, die door Rusland tegen hem afgezonden zijn, en hoopt, met de hulp van God, weder over dezelve te zegevierden. God heeft aan den mensch het zwaard ter verovering en de regtvaardigheid ter bestiering gegeven. Indien Nicolaas de regtvaardigheid niet voortreedt, heeft God aan Shamyl het zwaard gegeven en hem daarvoor te straffen.»

ZWITSERLAND.

Men herinnert zich de geruchten, onlangs door de radicale bladen van Zwitserland, versprekt over de voorgewende oprigting van catholijke vrijkorpsen in het kanton Lucern. Volgens hen; zou men weldra de catholijke bevolking van Argau zien opstaan en de Lucerners, van hoofd tot teen gewapend, hen te hulp snellen. Met den meesten ernst werden de toebereidselen, welke in de oude kantons gemaakt waren een voor een opgegeven; men telde reeds hoeveel stukken geschut uit de arsenaalen getrokken waren, en reeds de ramp van de meters der Emme vergeetende, stak men de vrist naar de catholijken uit, hen met eene afgeheelen ondergang bedreigende. Het gouvernement van Argau leende behendig de hand aan deze hatelijke komedie. Eene hevige ontsteltenis veinzende, zond het koeriers naar Bern om spoedige hulp te vragen. Bern greep naar het zwaard, en dat kanton, hetwelk te nauwernood eenige honderden soldaten kon bijeen zamelen, om zijne bevel tot ontbinding der vrijkorpsen ten uitvoer te doen leggen, antwoordde in allen ernst aan zijne confraters uit Argau, dat het 40.000 man ter hunner beschikking had.

Intusschen was alles in rust te Lucern; in het Freiamt heerschte diepe vrede. Maar Lucern dacht dat het tijd was aan die zaak een einde te maken. Het schreef aan het Verort, om hetzelfde beter in te lichten; doch behalve dat, heeft het zijne maatregelen genomen tegen de schaaftelooze lasteraars, die hunne wraakzucht willen koelen door de algemeene rust en de eer van een groot deel der burgers in de waagschaal te stellen. Een aantal dier rondventers van valsche geruchten zijn reeds voor de rechtbank geroepen, om rekening te geven der laaghartige lasteringen, waarvan zij niet gespreed hebben de weerklank te zijn.

Volgens gemaakte overeenkomst zou dr. Steiger te Genoa of Alexandrie (in Sardinië) vrij verblijven, maar onder het opzigt der Sardiniësche overheid gesteld worden.

De commissie der amnestie heeft haar verslag uitgebragt, waaruit blijkt dat van de 1200 personen, in het oproer van 8 december betrokken, nog 150 moeten gevonnisd worden. Ten gevolge van den opstand van 31 maart is eene instructie aangevraagd tegen 1000 personen, waarvan 600 ondertraged zijn, en 400 op het punt staan om gepoordeeld te worden. De commissie is tegen eene amnestie, maar stelt voor om de vonnissen, tegen de minst betrokkene personen uitgesproken, niet ten uitvoer te leggen, alvorens op hun verzoek om gratie zal beslist zijn; de overige vonnissen zouden dagelijks volbragt worden uitgenomen de doodvonnissen.

In de zitting van den 12 Junij heeft de Grootte Raad zich met het vraagstuk der amnestie bezig gehouden en beslist dat er geene gronden bestonden om eene, netzij eenzondige hetzij voorwaardelijke, amnestie te verleenen: de rechtsvervolgingen zullen dus haren loop hebben.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Junij. De *Globe* zegt dat O'Connell heden te Londen verwacht wordt en dezen avond de zitting van het Lagerhuis zal bijwonen. De leersche redenaar komt de drie wetsontwerpen,

welke thans bij de Kamer aanhangig zijn bestrijden; namelijk omtrent het hooger onderwijs in Ierland, omtrent de banken en omtrent de schadevergoeding aan de pachters toe te kennen, voor de meeders waarde der gronden, welke zij in pacht zouden bezeten hebben. Deze drie ontwerpen zijn de tegenhangers der maatregelen, door de regering ten gunste van Ierland voorgesteld.

SPANJE.

Men schrijft uit Rome den 2 Junij aan de *Augsb. Zeitung*:

« Ak kwam heden over de zending van den heer Rossi te Rome, eenige bijzonderheden mededeelen; welke ik als zeker durf beschouwen. Na te vergeefs getracht te hebben, met den Paus in onderhandeling te komen heeft de heer Rossi, ten gevolge van nieuwe instructien uit Frankrijk ontvangen, den 20 Mei eene lange bijeenkomst gehouden met den Kardinaal Secretaris van staat Laubruschini. In die bijeenkomst is men niet tot een bepaald besluit gekomen nopens den toestand der Jesuiten in Frankrijk. Bij het vertrekken heeft de heer Rossi zich voorbehouden; binnen welkige dagen den Kardinaal eene memorie te overhandigen, waarin de zienswijze van het Fransche gouvernement zoude blootgelegd zijn, en welke tevens een verzoek aan den Paus zou behelzen, om de Fransche bisschoppen te doen besluiten zich niet te verzetten tegen de maatregelen; welke het gouvernement te dezake zou nemen. Ondanks al de welwillendheid des P. Vaders jegens Frankrijk is zijn antwoord ligt te voorzien. Inderdaad, kan de Paus eene orde veroordeelen, welke zich, in zijne oogen, aan niets heeft schuldig gemaakt. Het is echter nog mogelijk, dat men een tusschenweg vinde, om alle inwikkeling voor te koemen, en dat ware het onbillijk de zending van den heer Rossi als geheel mislyk te doen voorkomen, zoo als eenige dagbladen gedaan hebben.»

De *Univers* zegt dat deze tijding bevestigd wordt door berigten, welke uit Rome aan dat dagblad zijn toegezonden. Wat de tusschenwegen betreft waarvan men spreekt, het zegt wel te gelooven, dat men die zoekt, maar te betwijfelen of men ze vinden zal.

— Volgens het *Journal des Debats* zijn de brieven van abdicatie door don Carlos uitgevaardigd, en die allen naar Parijs opgezonden waren, van wege de Koninklijke regering gemaakte ontwerpen tot opschrift hadden: van de Koningin van Engeland, *mevrouw mijn vader*. De brieven voor den Koning van Pruisen en den Keizer van Oostenrijk hadden ook tot opschrift: *Mijn heer mijnen broeder*, de afgezanten dier Mogendheden hebben de aanneming derzelve geweigerd, tot dat zij bevelen van hunne respectieve hoven zouden ontvangen hebben.

FRANKRIJK.

De aartsbisschop van Toulouse heeft een adres aan den Koning en zijnen raad ingezonden, ten behoeve der Jesuiten; waarin hij de verdediging dier priesters op zich neemt, betooft dat de vijanden en betrijders der Jesuiten hunne inzichten verder uitbreiden dan zij wel willen te kennen geven, en eindigt met te verklaren dat de beschuldigingen tegen de Jesuiten valsch zijn en dat hunne verstrooiing een groot nadeel zou toebrengen aan de godsdienst, welke onverwringt daar door op nieuw in Frankrijk zou voorbereid worden.

— De abt Matalone, mederedacteur van de *Bien social*, heeft mede eene verklaring van onderwerping opzwaar gemaakt, maar niet zou onvoorwaardelijk noch niet zulke looflijke beschuldigingen als de abt Flavel.

— Men weet dat er nog een ander tijdschrift in Frankrijk bestaat, hetwelk zich openlijk tegen het episcopaat verzet, genaamt de *neigheid als in Belgia*. Een dagblad van Nantes geeft van den directeur van hetzelfde de volgende beschrijving.

« Hij is een eerlijk burger, een deugdzaam man, die zich in het hoofd gesteld heeft, dat hij alleen in geheel Frankrijk regnerij, hij alleen in de eenheid der Catholijke kerk, in de waarheid der leer, in het licht des evangelies, in de zuiverheid van het geloof, op den weg des heiligs is. Ziet hem de Fransche bisschoppen beknorren, den meester soelen, en hen tot hunne pligt brengen. Hij behandelt de suet als een klein kind; trekt alle onze bisschoppen, aartsbisschoppen en kardinalen een kleed van vernuchtheid, en afschijms aan; veracht elken mijter die zich niet onder zijnen plak wil stellen, deinst elken staf, die niet voor zijn gezag nederbuigt; haat elken prelaat, die weigert tot eene kerkvergadering mede te werken, onder zijn voorzitterschap als

patriarch, als van God gezonden om aan de hoogerpriesters der Kerk, het ware begrip zijner wetten te geven.

— Eene Indische vrouw, welke het groote opperhoofd der Ioways naar Parijs vergezeld had, Oki Wi-Mi geheten, is aldus overleden, na, op haar verlangen door het doopen tot de Catholijke kerk te zijn aangenomen. Haar overlijden heeft op eene plechtige wijze in de kerk van de H. Maria Magdalena plaats gehad. Haar man en twee andere wilden wonden dezelve bij.

— De *Messenger* deelt onderscheidene rapporten van den waarbalk Duzard mede, waarbij een aantal voordeelen, door hem en onderscheidene zijner generaals op de in opstand zijnde Arabieren worden vermeld; zoodat de afgeheele demping van den opstand zeer nabij schijnt.

NEDERLAND.

SHERTOGENBOSCH 20 Junij.

Men verneemt dat de heer D. Dronkers te Middelburg de Bonden vereenigd en de cononacie aangevraagd heeft voor zijn stout plan om die stad door middel van eenen spoorweg met Rotterdam en Limburg te vereenigen. Moge die hoogst belangrijke onderneming van alle zijde aanmoediging, vergemakkelijking en medewerking vinden. Door de ijverige correspondentie der Kamer van Koophandel alhier schijnt bewerkt te zijn, dat 's Hertogenbosch in de groote linie zal worden opgenomen, en niet slechts daaraan met eene zijtak verbonden. Dezelve is sedert den begiune van het afgeleopen jaar voortdurend werkzaam om te verhoeden dat de hoofdplaats en eerste vesting der provincie op den achtergrond gerake bij den aanleg van een spoorwegstelsel, en door met eene enkele zijtak daaraan te worden vereenigd, als het ware tot een *cul de sac* gemaakt worde, ten welken einde door hem ook een rokwest aan den Koning is ingediend, zich aansluitende aan dat van de steds regering, onlangs opgezonden.

— Heden stond voor de arondissements rechtbank alhier te recht Leon Klopsherge, aangeklaagd van landlooperij. Het is dezelfde herenbe persoon, die in vrouwenkleeren het land heeft rondgeworven onder den schijn van met een gitaar en met zingen den kost te verdienen. Reeds tweemaal is de beklagde tot gevangenisstraf veroordeeld geworden en wel de eerste maal voor den tijd van een jaar, wegens oplichting. Het ongelukkig minisier, de gevaarlijke en hoogst onzedelijke strekking van de landloopers aantoonende, requireerde dat de beklagde zou veroordeeld worden tot eene gevangenisstraf voor den tijd van 5 jaren en dat hij, bij het uitlijden daarvan ter beschikking der Hooge Regering zou gesteld worden.

— Heden heeft het Provinciale Gerechtshof van Noord-Brabant uitspraak gedaan, in zake van zekeren J. P. beschuldigd van diefstal bij nacht in eene kerk door middel van braak en inkruiming, en zulks om gods vroeger wegeas helzuchtig feit tot eene tuifhuisstraf voor den tijd van 5 jaren veroordeeld te zijn geweest.

Dronkenschap schijnt aanleiding tot de misdaden te hebben gegeven. De beschuldigde had het fat beleden en zich in handen der justitie begeven. Het hof inzende dat de beschuldigde tot die menschen behoort, die niet anders dan slecht gebruik van hunne vrijheid weten te maken en die den drank steeds tot nieuwe misdaden gedreven worden, heeft hem veroordeeld tot de straf van het zwaaien van het zwaard over het hoofd en eene gevangenzetting voor den tijd van 10 jaren.

— De onweders der laatste tien dagen hebben veel schade aangerigt en ongelukken veroorzaakt. De Belgische bladen behelzen eene reeks van rampen, de eene al betreurenwaardiger dan de andere. Ook in ons vaderland heeft het onweder ongelukken verwekt.

— Uit Heusden hebben wij de tijding ontvangen dat woensdag middag een gewaltig onweder over die stad is losgebarsten. De Bliksem is in eeneen beeth gevallen en heeft de daken tot splinters geslagen, niet van een aanzienlijke houtkoopery, welke het grootste gevaar geloopt heeft. Gelukkig is dezelve van de verwoestende uitwerking des waders bevrijd gebleven.

— Lt. Dooderdag waren te Breda twee jongelieden, de een 27 de ander 23 jaren oud, aan het riviervegen bij de Aa. Een derzelve ging in de rivier om, aangezien de hitte, zich met vermen te verlustigen. Weltra gemaakte hij in eenen zinkenden staat; zijn medegezel dit ziende, braf zich te water om hem te redden, maar hij werd

het offer zijner menscheit. (Beide zijn verdrongen.)

— Te Langel bij Grave, zijn II. Woensdag twee kapitale huizen afgebrand, ten gevolge van het over diegenente losgebarste onweder. Wij missen nog, bijzonderheden omtrent deze ramp.

— Wij vernemen dat het publiek ministerie cassatie aangeteekend heeft de *minima* tegen het volhuis, dezer dagen uitgesproken door het Provinciaal Hof van Noord-Brabant tegen Box, in zake den Baron van Doff e. s.

— *Andel, Erijding morgen 20 Junij tot 3 ure.* Een vreeselijke brand is uitgebarsten. Drie der aanzienlijkste huizen van het dorp, waaronder dat van den burgemeester, behovens 4 schuren, staan in laagje vlam. Nadere bijzonderheden zal ik u verder mededeelen.

— BAARLE NASSAU, 15 Junij. Op den 13 dezer heeft alhier in het gehucht *Vilkoten*, een smids gezelschap in het water begeven, om te zwemmen, doch niet genoegzaam in de zweemkunst bedreven en in de diepte des waters geraakt zijnde, het ongeluk gehad, daarbij het leven te verliezen.

TWEDE KAMER DER STATEN GENERAAL.

Verslag der zitting van Dingsdag den 17 Junij.

De heer BOREL verlangt insgelijks een uitstel der beraadslagingen om dezelfde redenen als reeds ontwikkeld zijn. Magt de meerderheid het eerste hoofdstuk aannemen, dan zal hij zijne meening over de bijzondere hoofdstukken nader uiteenzetten. Hij voor zich, zal tegen het eerste hoofdstuk stemmen.

De heer SCHOONEVELD zal tegen alle hoofdstukken stemmen, omdat hij de begrooting nog niet rijp acht om in beraadslaging te komen. Hij acht het uitstel ook in het belang der regering, daar het steeds waarschijnlijk is dat eene begrooting met eene groote meerderheid worde aangenomen.

De heer VAN PANHOYS zal tegen de begrooting stemmen, niet uit hoofde van politieke redenen, maar om de menigvuldige bezwaren welke hij tegen dezelfde heeft, waarbij de niet volkomening aan art. 122 der grondwet op den voorgrond staat.

Aanvulling van denzelfden dag.

De heer DE MAN spreekt in denzelfden zin als de heer VAN PANHOYS.

De heer UYTENDIJK verdedigt de begrooting tegen de op dezelfde ingebrachte bezwaren.

De heer DE MOENCHY ziet in het nog niet opheffen van bijzondere fondsen geene reden tot verworping der begrooting, althans de erkenning van hare pligt gedaan, en men in dit opzigt reeds veel verder gekomen is.

De heer ENSCHEDE verdedigt de begrooting, de ministers, de wet van 6 maart 1844; hij zal dan ook beginnen met zijne stem aan het eerste hoofdstuk te geven.

De heer BACZ ofschoon erkennende dat door den tegenwoordigen minister van finantien veel ter verbetering gedaan is, vermeent dat er nog niet genoeg gedaan is, zoo wel wat betreft de bezuiniging, als de inrigting van het beheer der finantien. Volgens den minister zijn niet alle uitgaven op de begrooting uitgetrokken; onder anderen die voor het slaan meer; daarentegen is op de middelen een punt gebracht, wegens den verkoop van domeinen, dat behoort tot de inkomsten van den staat, maar zijn het eigendom van den staat. Hij zal stemmen tegen het eerste hoofdstuk, niet om politieke redenen, maar omdat de begrooting een geliefd uitmaak.

De heer VAN ROSENTHAL zal insgelijks de begrooting afstemmen uithoofde van de bezwaren tegen dezelfde, afgescheiden van alle andere omstandigheden.

De heeren DE TEX en FABER VAN RIENDIJK zullen aanvatten wat zij aannemelijk achten.

De Minister van Finantien bekamt thans het woord. Na zijn leedwezen te hebben uitgedrukt, dat men in de Kamer zijn eerste vrucht van zoo veel inspanning en arbeid zoo hevig heeft aangeraand; en ontkend te hebben dat men, ondanks den grooten finantielen maatregel van het afgelopen jaar, in 1850 zich weder in dezelfde ongelegenheid zal bevinden; bestrijdt Z. Exc. de vier hoofdstukken tegen de grondwet ingebragt: namljck de behoefte aan nog meerder bezuiniging.

Hij beweert dat de middelen slechts in schijn de overvloedige middelen, omdat de middelen te laag geschat zijn.

De noodzakelijkheid der grondwet hervorming, en eindelijk.

Het verlangen naar nieuwe wettelijke bepalingen omtrent de comptabiliteit.

Wat betreft het eerste punt, de minister beweert dat geene meerdere bezuinigen thans mogelijk zijn. Het tweede punt bestrijdt hij door aan te toonen dat gedurende de eerste vijf maanden van dit jaar, de belastingen der inkomsten meer opgebracht hebben, dan over hetzelfde tijdvak in 1844.

Het derde punt verneemt de minister niet opzetteljk te moeten wederleggen, wijl het nut van de Kamer in deze zake bevestigd heeft, dat zij zelfs den versten schijn van het uitoefenen van dwang wilde vermijden.

Eindelijk omtrent het vierde punt acht de minister ook verbetering wenschelijk, en zal zich daar mede bezig houden, wanneer deze begrooting wordt aangenomen; Z. Exc. kan echter de wege geene stellige beloften geven.

De minister verklaart wijders dat wat aangaat de af- en overschrijvingen, waarvan men zoo veel gesproken heeft, deze zich bepalen bij eene overschrijving van het departement van Financiën eener som van 19,000 en eindigt met de hoop dat deze begrooting tegen welke in hoofd zoe weinig bedenking is gemaakt, niet zal verworpen worden.

De heeren VAN DAM VAN ISSELT en LUZAC brengen nog eenige aanmerkingen in het midden, waarna de beraadslaging gesloten verklaard en het 1ste hoofdstuk (*Huis des Konings*) in stemming gebragt wordt.

Hetzelfe is aangenomen met 37 tegen 19 stemmen. Tegen hebben gestemd de heeren: KNIPHOFF, THORBECKE, VAN RECHTEREN, HEERSTRA, STORM, ROSENTHAL, LUZAC, ANEMAET, WICHTERS, BRUCE, DE MAN, SCHOONEVELD, VAN TWIST, BOREL, VAN GOLTSTEIN, DE KEMPNER, VAN PANHOYS, VAN DAM VAN ISSELT en VERWEY MEJAN.

Zitting van Woensdag den 18 Junij.

Bij den aanvang der zitting van heden, heeft de heer BRUCE namens de commissie, benoemd in gevolge besluit der Tweede Kamer van den 25 April jl., ter zake van het adres van G. C. Bosch Reits e. s. betrekkelijk de aangelegenheden der kolonie Surinam, een rapport uitgebragt, waarin de voornaamste bezwaren van den achteruitgang dien kolonie de middelen tot opbeuring, de handelingen van den laatste gouverneur-generaal en die van den minister van koloniën ten deze worden beschouwd en getoetst. Dit rapport strekt onder anderen tot het aanbieden van een certificaat, adres aan den koning betrekkelijk de overheidsaandijtheid der Staten-Generaal, tot het bevestigen van wettelijke maatregelen om de Surinaamsche bank in staat te stellen tot het volkomen naleven harer verplichtingen. De beraadslagingen over deze zaak zijn op zaterdag aansaander bepaald.

Daarna zijn de beraadslagingen gehouden over hoofdstuk III der begrooting (*Hooge Colleges van den Staat*) hetwelk na eene discussie, waaraan de heeren VAN NAGELL, VAN RECHTEREN, THORBECKE, VAN GOLTSTEIN, VERWEY MEJAN, GEVERS, LUZAC, en de minister van finantien deel namen; aangenomen werd met 36 tegen 20 stemmen.

Daarna worden de beraadslagingen geopend over hoofdstuk III (*buitenlandsche zaken*) hetwelk door den heer BOREL wordt bestreden.

Na de redevoering van dezen spreker wordt de voorzitting bepaald op des avonds ten half acht ure.

Alstoen heeft de heer VAN RIENDIJK mede het hoofdstuk bestreden en zich even als de heer BOREL beklagt voor de plaats geene hebbende schennis van het regt der volkeren en aanzien van eenen Nederlandschen onderdaan bij Sardinië.

De heer DE TEX heeft ook de bezwaren tegen het budget van den minister van buitenlandsche zaken.

De heer GOLTSTEIN beweert dat de behartiging onzer belangen buitenlands niet beoorlijk wordt in acht genomen. Hij verlangt mededeeling der stukken betrekkelijk het ongevallen in Sardinië.

De heer KNIPHOFF beweert dat in dit geval geene schennis van het volkenregt heeft plaats gehad, daar hier geene kwestie is van hogere belangen, die niet vallen onder het bereik van aardsche wetten.

De heer DE MOENCHY verlangt dat bij de opleiding van jeugdige diplomaten de kennis van den handel niet uit het oog verloren behoort te worden.

De heer THORBECKE acht het verdrag tusschen Nederland en Frankrijk betreffende de uitlevering van misdadigers lijnregt in strijd met art. 4 en art. 167 der grondwet. Spreker vindt bij deze gele-

genheid dit over het groot gebruik in onze grondwet omtrent vervolgingen tegen ministers.

De heer MICHELS VAN VERMIDEN vraagt eenige inlichtingen omtrent de bijdrage wegens Limburg in de Duitsche bonden.

De heer VAN DAM spreekt vrijlooppig over het bekende inbrennen; ook hij acht het verdrag niet wettelijk omtrent wettig.

De heer DE MAN zal nu elk voorstel dat hem aannemelijk voorkomt niet verwerpen. Hij verlangt ook inlichtingen omtrent hetgeen in Sardinië gebeurd is, en wenscht dat aan de bepaling omtrent de vertoering der penstonden buitenlands beter de hand gehouden worde.

De heer ROUX ofschoon zijne stem niet aan het ontwerp zullende ophouden vraagt eenige inlichtingen nopens zekere afwateringen aan den kant van België die noodig voor ons grondgebied zijn.

De heer BACZ treedt in het gevoelen van den heer DE MAN, hij zal echter dit hoofdstuk afstemmen omdat hij de opleiding van jeugdige diplomaten, zoo als die thans geschiedt, afkeurt.

De heer VAN RIENDIJK vraagt de regering, waan het 2de hoofdstuk der begrooting te zien opruimen; dit niet geschied zijnde, zal hij niet meer tegen alle hoofdstukken stemmen.

Dezelfde verklaring wordt door den Gevers afgelegd.

De heer HOFFMANN vindt bezwaar in de vereeniging van sommige missies.

De heer UYTENDIJK ziet omtrent eenige punten nadere inlichtingen te gemoot.

De heer FABER VAN RIENDIJK zal nu de kamer beslist heeft niet aan de algemeene bezwaren tegen de begrooting te hechten, ook zijn gevoelen over dit hoofdstuk dat hij niet aannemelijk acht, trefren; en dit is het geval met het biddende; dat hij om reeds door vorige sprekers uiteen gezette gronden, niet kan aannemen.

De heer DE MAN van Twist is van hetzelfde gevoelen en zal omtrent dit hoofdstuk nadere inlichtingen afvachten.

De heer VAN RIENDIJK kan in die meening niet deelen, en zal tegen zijne opvoering, handelen, indien hij zijne stem gaf aan eene begrooting, welke men op grond van hoofdbezwaren van vorm en inhoud verwerpelijk heeft geacht.

De minister van buitenlandsche zaken verdedigt het ontwerp. Omtrent het gebeurde te Turyn zegt Z. Exc. onder andere dat het vader in zijne belangen is gekrenkt geworden, maar dat men geene voldoening daarvoor kan verlangen, omdat in Sardinië de burgerlijke overheden onbevoegd zijn, om zich in zaken van godsdienst of kerk te mengen; zoo dat de Sardijnische regering zich met regt op hare onbevoegdheid beroepen kan. De minister had gewenscht dat hij, omtrent een zoo toeder punt als de godsdienst, alle mededeeling omtrent deze zaak had kunnen vermijden.

De minister van Justitie verdedigt het hoofdstuk tegen het verwijt van ongrondwettigheid van het tractaat met Frankrijk gesloten.

Na nog eenige ophelderingen omtrent de afwateringen, door den heer ROUX gevraagd, waarbij de minister van buitenlandsche zaken verklaart dat deze zaak een punt van onderhandelingen uitmaakt, worden de beraadslagingen uitgesteld tot des avonds daags des ochtends 11 ure.

Zitting van donderdag 19 Junij.

In deze zitting hebben nog over hoofdstuk III het woord gevoerd de heeren SCHOONEVELD, VAN RIENDIJK, KNIPHOFF, DE KEMPNER, waarna hetzelfde in ontwerp gebragt zijnde, verworpen wordt met 28 tegen 27 stemmen.

De heer VAN DAM VAN ISSELT schetst het gebrekkige der beraadslaging in deze kamer, hetwelk hij wijt aan de weigering der regering, om mede te werken aan een verbeterd reglement van orde. Hij vraagt om welke reden nu dit hoofdstuk verworpen is, en welke bezwaren de minister zal uit den weg te ruimen hebben, om aan de Kamer te voldoen?

In dezelfde zitting zijn achterevoelgens aangenomen het IV hoofdst. (Justitie) met 37 stemmen tegen 10, en het VI (Beroovende Eredienst) met 41 tegen 15 stemmen. Het V hoofdst. (Binnenl. Zaken) zal nog niet in beraadslaging komen uithoofde der ongesteldheid van het hoofd van dat Departement.

De vergadering wordt gesloten tot des avonds half acht ure.

